

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Anne Marie Stick Fjeldstad

Arkivsaksnr.: 2026/3899-5

Saksgang

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
41/26	Formannskapet Kommunestyret	27.08.2026

Høring om fastsetting av lokal forskrift om tilskudd satser til private barnehager

Forslag til vedtak:

Forslag til forskrift om tilskuddssatser 2027, for private barnehager i Våler kommune legges ut på høring på kommunens hjemmesider.

PBL sentralt og de private barnehagene inviteres til å gi innspill til forskriftene.

Frist for innspill og uttalelser er 09.10.2026.

Forskriften behandles endelig i kommunestyret 22.10.2026.

Formannskapets behandling av sak 41/2026 i møte den 27.08.2026:

Behandling

Kommunedirektørens forslag vedtatt enstemmig.

Vedtak

Forslag til forskrift om tilskuddssatser 2027, for private barnehager i Våler kommune legges ut på høring på kommunens hjemmesider.

PBL sentralt og de private barnehagene inviteres til å gi innspill til forskriftene.

Frist for innspill og uttalelser er 09.10.2026.

Forskriften behandles endelig i kommunestyret 22.10.2026.

Faktiske opplysninger

Stortinget har vedtatt ny lov og forskrift for beregning av tilskudd til private barnehager, «Forskrift om finansiering av private barnehager (Finansieringsforskriften).

[Lov om endringer i barnehageloven \(styring og finansiering av barnehagesektoren\) - I - Lovdata](#)

[**Forskrift om finansiering av private barnehager \(finansieringsforskriften\) - Lovdata**](#)

Forskriften trer i kraft 1. juli 2026 og har virkning fra og med tilskuddsåret 2027.

I forskriften beskrives det hvordan tilskuddet skal fastsettes. Tilskudd til private barnehager vil fra 2027 bestå av tre ulike deler.

1. Grunntilskudd som fastsettes i forskrift, jf. finansieringsforskriften § 1 første ledd.
2. Eiendomstilskudd, der sats fastsettes i statsbudsjettet.
3. Pensjonstilskudd – beregnes av kommunen og fastsettes som enkeltvedtak for hver barnehage jf. finansieringsforskriften § 1, andre ledd.

Tidligere ble satsene for tilskudd fastsatt som enkeltvedtak. Fra og med tilskuddsåret 2027 skal satsen fastsettes som forskrift. For 2027 er fristen 30.11.2026, men for kommende år vil fristen være som før – den 31.10. For enkeltvedtak er det i hht forvaltningsloven klagerett. Når tilskuddssatsene fastsettes i en forskrift bortfaller klageretten, den erstattes av en høringsperiode, før endelig vedtak. Forskriften skal i hht forvaltningsloven sendes på høring.

Kommunen må jf denne lovendringen vedta en lokal forskrift som fastsetter størrelsen på grunntilskuddet. Denne høringen er kommunedirektøren sin oppfølging av endringene i barnehageloven, men forslag til forskrift som legges ut til høring.

Redegjørelse for saken

Kommunen skal beregne tilskudd til private barnehager med utgangspunkt i kommunens egne barnehager. Dersom kommunen ikke har egne barnehager, skal nasjonale satser benyttes. I hht ny forskrift om finansiering av private barnehager skal kommunen beregne et grunntilskudd. Grunntilskuddet skal beregnes ut fra ordinære driftsutgifter i kommunale barnehager, fratrasket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter og utgifter som dekkes av andre tilskudd enn rammetilskuddet til kommunen og pålagte kommunale egenandeler knyttet til slike tilskudd. Grunnlaget for beregningen er det siste tilgjengelige kommuneregnskapet. For beregning av tilskuddssats for 2027 benyttes regnskap for 2025.

Kommunen har anledning til å holde barnehager med særlige driftsforutsetninger eller behov i barnegruppen utenfor denne beregningen, jfr. § 8 Kommunale satsinger. Hvis det i lokale satsinger bevilges midler til for eksempel bemanning ut over lovfestede krav, skal private aktører gis mulighet til å delta, og motta tilsvarende finansiering.

I barnehageloven § 19 a fjerde ledd gis kommunen anledning til å gi ekstra grunntilskudd til private barnehager, og det stilles vilkår for dette.

For å sikre samtidig finansiering skal det beregnes ekstra grunntilskudd dersom det kommer nye krav til barnehager, jfr. § 10 i finansieringsforskriften om ekstra grunntilskudd for nye krav. Kommuner som ikke oppfyller lovens krav til bemanning, skal beregne ekstra grunntilskudd der kommunen ikke oppfyller krav.

I § 12 om administrasjonspåslaget, er påslaget økt fra 4,3 % til 4,7 %. Påslaget skal dekke både sektoravhengige og sektoruavhengige utgifter. Kommunen skal derfor trekke slike utgifter fra regnskapet, for å legge til 4,7 % av alle utgifter i beregningen.

Tilskuddssatsene for 2027 kan ikke sammenlignes direkte med satsene for 2026, pga. endringer i beregning av pensjon. Tidligere var pensjon en del av tilskuddssatsen, fra og med sats for 2027 kommer pensjonstilskuddet i tillegg til sats for grunntilskudd.

Pensjonstilskuddet fastsettes som enkeltvedtak innen 31.10.2026. Når de tre delene av tilskuddet er fastsatt, blir samlet tilskudd per heltidsplass i hver privat barnehage avklart. I forskriftens § 26 beskrives en overgangsordning som sikrer at barnehager ikke kan få en reduksjon på mer enn 5 % i samlet tilskudd per heltidsplass i 2027, sammenlignet med tilskuddssats per heltidsplass i 2025. Overgangsordningen gjelder uavhengig av om reduksjonen skyldes endringer i finansieringsordningen, eller effektivisering i kommunale barnehager, gjennomført i 2025 som effekt i private barnehager om to år.

Overgangsordningen gjelder ikke økning, kun reduksjon.

Sammenligningsgrunnlaget skal være det samlede tilskuddet den private barnehagen mottok i 2025, som var det siste året barnehagen fikk tilskudd etter den tidligere forskriften, da det i 2026 ble innført en ny søknadsordning for pensjon som ikke skal inngå i sammenligningsgrunnlaget. Det er gjennomsnittlig tilskudd per alderskorrigert barn som skal være grunnlaget for sammenligningen. Beregnet samlet tilskudd må derfor fordeles på antall barn.

Dersom en barnehage har brutt bestemmelser i barnehageloven eller forskrifter gitt med hjemmel i loven skal kommunen jfr. Lov om barnehager ny § 53, fatte vedtak om at tilskudd til barnehagen skal holdes tilbake, reduseres eller betales tilbake.

Intern og ekstern medvirkning

Administrasjonen har vært i dialog med PBL sentralt og de private barnehagene er informert i jf. brev av 02.07.2026.

Våler kommune oversendte regneark med informasjon om beregningsgrunnlaget til PBL den 01.07.2026. I ettertid har vi hatt noe dialog, og PBL har kommet med noen kommentarer og innspill tidlig i juli.

Våler kommune har tatt dette med i vurderingen av nåværende beregningsgrunnlag.

Forskriften og satsene er utarbeidet i hht anbefalinger og maler fra KS/PBL, i samarbeid mellom rådgiver ved oppvekst og kultur, rådgiver HR, rådgivere fra IT/økonomiavdelingen.

Folkehelsekonsekvenser

Ikke vurdert i denne saken

Vurderinger

Våler kommune har 3 ordinære barnehager, som danner grunnlaget for å beregne lokal tilskuddssats til ordinære private barnehager. Kommune har ikke egen familiebarnehage, og må derfor benytte nasjonale satser for den private familiebarnehagen. Det er en kommunal åpen barnehage i kommunen, men det fastsettes ikke sats for åpen barnehage i forskriften, fordi Våler kommune ikke har privat åpen barnehage.

Administrasjonen har i beregningen av sats for tilskudd 2027 til ordinære private barnehager, vurdert at det ikke er grunnlag for å holde enkelte kommunale barnehager utenfor beregning av tilskuddssats for 2027. Det er kommunale barnehager med særlige behov i barnegruppene, men disse barnehagene er ikke tilført midler utover lovkravene.

Kommunedirektøren har heller ikke funnet forhold i de private barnehagene som utløser grunnlag for å beregne ekstra tilskudd til private barnehager jfr. § 19a fjerde ledd.

Medregnet i tilskuddsgrunnlaget er kommunens drift av kommunale barnehager. Lønn til virksomhetsleder er holdt utenfor, da denne er å regne som en sektoravhengig administrasjonskostnad, som skal holdes utenfor jfr. Forskriften § 12.

Når det gjelder overgangsbestemmelsene vil dette først bli vurdert når samlet tilskudd til enkelte barnehager er beregnet.

Økonomiske konsekvenser for årsbudsjett og handlingsplan

Tilskudd til private barnehager er en lovfestet forpliktelse for kommunen. Beregning av grunntilskudd viser en nedgang i satsen. Dette har sammenheng med at alle virksomheter i Våler kommune – også barnehagene, måtte redusere sitt budsjett med **4 % (?) i 2025** og dette gir utslag i regnskapet. Konsekvenser for økonomiplan 2027 vil avhenge av antall barn i private barnehager per 15.12.2026, nivå for pensjonstilskudd som skal vedtas innen 31.10. og eiendomstilskudd som først blir klar i forbindelse med statsbudsjettet.

Konklusjon

På bakgrunn av endringer i barnehageloven, er det utarbeidet lokal forskrift om sats for grunntilskudd til private barnehager. Våler kommune foreslår ikke ekstra grunntilskudd. Det er ikke forhold i driften i kommunale barnehager som tilsier at det skal beregnes ekstra tilskudd som følge av manglende oppfylling av lovkrav. Forskriften skal legges ut til høring på kommunens hjemmeside, sendes til PBL sentralt og de private barnehagene. I den offentlige tilgjengelige høringen vil beregningsgrunnlaget være tilgjengelig i PDF-format. Interessenter som inviteres til høring som høringsinstans får tilsendt beregninger i originalformat, andre interesserte aktører kan be administrasjonen om oversendelse av originalfilene. Høringsinnspill skal behandles i hovedutvalg for ... før vedtak fattes i kommunestyret.

